

Nr 1026

Av herr Åkerlund, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 92, med förslag till förordning om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt.

I proposition nr 92 föreslås att skatt för förmögenhet, tillhörande barn under 20 år som bor hos föräldrarna, alltid skall beräknas med hänsyn till föräldrarnas och barnets sammanlagda förmögenhet.

Enligt nuvarande bestämmelser räknas barn i inkomstskattehänseende som självständiga skatteobjekt. Beträffande förmögenhetsbeskattningen gäller dock den regeln att den som har hemmavarande barn under 21 år även är skattskyldig för barnets förmögenhet, om barnets till statlig inkomstskatt beräknade beskattningsbara inkomst inte uppgår till minst 100 kronor. Detta innebär att barnets inkomst måste uppgå till minst 5 150 kronor (ortsavdrag + schabloniserat kommunalskatteavdrag + kapitalavdrag + försäkringsavdraget + 100 kronor) för att någon sammanläggning med föräldrarnas förmögenhet inte skall ske.

Frågan om beskattning av förmögenheter behandlas f. n. av kapitalskatteberedningen. Enligt direktiven skall denna utredning bl. a. överse nuvarande regler för förmögenhetsbeskattning av äkta makar. I detta sammanhang torde även frågan om familjens förmögenhetsbeskattning över huvud tas upp. En grundläggande regel, som brukar beaktas åtminstone vad det gäller motioner till riksdagen, är att en fråga som är under utredning inte skall avgöras av riksdagen förrän utredningsmaterialet föreligger i färdigt skick. Undantag från denna regel görs dock för de fall exceptionella omständigheter är för handen. I föreliggande proposition har enligt min mening några sådana omständigheter inte presenterats. Ett avgörande av frågan om föräldrars och barns förmögenhetsbeskattning bör därför anstå till dess kapitalskatteberedningen avslutat sitt arbete. Ett motsatt handlande innebär att den sittande utredningen desavueras och att en lättvindig lagstiftningsmetodik accepteras. Om riksdagen mot förmodan skulle finna att föreliggande fråga är av så stor betydelse att en omedelbar lagstiftningsåtgärd är av nöden vill jag anföra följande.

Genom den sammanläggning av ett barns förmögenhet med föräldrarnas som nu sker i de fall barnets till statlig inkomst beskattningsbara inkomst inte överstiger 100 kronor blir givetvis den på barnets förmögenhet belöpande skatten alltid högre än om någon sammanläggning inte skett. Sålunda kan förmögenhetsskatten för en förmögenhet på t. ex. 35 000 kronor variera mellan 0 och 630 kronor. Skatten för en mindre förmögenhet kan därigenom komma att uppgå till ett belopp som inte står i rimlig proportion till den nytta som den underårige har av sin förmögenhet. Detta missförhållande framstår än tydligare om man beaktar att ett sparkapital på omkring

35 000 kronor utgör *ett absolut hinder mot beviljande av studiemedel*. Jag delar alltså finansministerns uppfattning att hemmavarande barns förmögenhetsbeskattning är otillfredsställande. Det förslag som läggs fram i propositionen löser emellertid med *mindre* förmögenheter medan läget för de stora förmögenhetsägarna kvarstår inga problem. Tvärtom kvarstår den ojämna förmögenhetsbeskattningen av barn oförändrat genom att de redan tidigare kan ha uppnått den maximala uttagsprocenten. Lantbrukare, rörelseidkare, egnahemsägare och andra som lyckats samla ihop ett sparkapital till barnen skall fortfarande betala förmögenhetsskatt för dessa pengar som om de legat på toppen av deras egen förmögenhet och detta även om pengarna inte står under föräldrarnas förvaltning.

Den mest effektiva lösningen på problemet med barns förmögenhetsbeskattning är naturligtvis att göra barnen till helt självständiga skatteobjekt även i förmögenhetshänseende. Härigenom skulle de mindre förmögenhetsägarna få icke obetydliga skattelättnader och situationen för de övriga kvarstå oförändrad. Verkningarna av en sådan reform måste naturligtvis noga undersökas med tanke på de statsfinansiella verkningarna. Med tanke på den sittande utredningen avhåller jag mig dock ifrån att framlägga ett förslag om en sådan förbättring av de mindre förmögenhetsägarnas situation.

Jag anser emellertid att, om man vill göra den förändring av förmögenhetsbeskattningen som föreslås i propositionen, man i stället, såsom förordats av 1949 års skatteutredning, bör sätta åldersgränsen vid 16 år. Med denna åldersgräns vinner man bättre överensstämmelse med det arbetsrättsliga regelsystemet och med barnbidragssystemet. Jag förutsätter att detta förslag liksom förslaget i propositionen blir föremål för sedvanlig remissbehandling så att framför allt de taxeringstekniska problemen tas upp till behandling.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte
i första hand avslå proposition nr 92 i avvaktan på resultatet av
kapitalskatteberedningens arbete,
i andra hand antaga följande

Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom förordnas att 8 § förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhetsskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

8 §.

Har skattskyldig hemmavarande barn under 16 år skall den skattskyldige taxeras jämväl för barnets förmögenhet. I den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet inbegripes i sådant fall jämväl barnets förmögenhet.

Uppgår i fall, som i första stycket sägs, barnets till statlig inkomstskatt beräknade

beskattningsbara inkomst till minst 100 kronor, skall dock barnet taxeras för sin förmögenhet. Vid sådan taxering skall frågan om skatteplikt enligt 10 § bedömas med hänsyn till sammanlagda beloppet av de för föräldrar och barn beräknade beskattningsbara förmögenheterna. Skatt beräknas likaledes efter nämnda sammanlagda belopp samt fördelas på envar efter hans skattepliktiga förmögenhet.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1969. Äldre bestämmelser tillämpas dock vid 1969 års taxering och vid eftertaxering för år 1969 eller tidigare år.

Stockholm den 22 april 1969

Henrik Åkerlund (m)
